

Coöperatief reflectiemoment met de groep rondom de kaart 'ik haak af'

- Stap 1: Projecteer de reflectiekaart 'ik haak af' op je digibord.
- Stap 2: Geef de leerlingen 2 minuten de tijd om voor zichzelf op te schrijven wat voor hen de meest voor de hand liggende reden is om af te haken in de samenwerking. Dat kan één van de suggesties zijn die op de reflectiekaart staan, maar leerlingen kunnen ook andere redenen noemen.
- Stap 3: Leerlingen wisselen 5 minuten in groepjes van 3 of 4 hun redenen om de samenwerking te beëindigen uit. Aan het eind van de uitwisseling mogen ze hun eigen reden nog aanscherpen of veranderen na het gesprek.
- Stap 4: Inventariseer klassikaal alle redenen die de leerlingen geven en schrijf deze op een whitebord/flap/o.i.d. Elk groepje mag om de beurt steeds 1 reden noemen, zodat iedereen aan de beurt komt en betrokken blijft. Je kunt natuurlijk verschillende rondes maken, zodat elk groepje meerdere malen aan de beurt komt.
- Stap 5: Formuleer met elkaar een aantal hoofdcategorieën waarop de leerlingen in jouw groep afhaken en schrijf elke categorie op 1 groot vel. Hang de vellen op verspreid over het lokaal.
- Stap 6: Geef elk 3- of 4-tal twee stiften. De leerlingen mogen in de komende 10 minuten in hun eigen groepje tips bedenken en op de desbetreffende flap schrijven: Wat kun je doen bij deze reden van afhaken? Wat kun je op zo'n moment doen om toch bij je samenwerking te blijven? Geef elke groep de opdracht om minstens twee oplossingen te bedenken bij elke categorie.
- Stap 7: Bespreek klassikaal een aantal bijzondere of effectieve tips die je hebt gelezen terwijl de leerlingen bezig waren en die nu op de flappen staan.
- Stap 8: Maak afspraken in de groep hoe jullie nu verder gaan met deze inventarisatie. Hieronder een aantal suggesties:
- De flappen blijven een aantal weken in de groep hangen.
  - Aan het begin van de les bepaalt elke leerling wat hij/zij gaat doen op een moment dat afhaken in beeld komt.
  - Na elke samenwerkingsopdracht vindt er aan de hand van de flappen een kort reflectiemoment plaats.
  - Na elke samenwerkingsopdracht, komen twee leerlingen aan bod die tijdens het samenwerken wilden afhaken en wordt er besproken wat er op dat moment is gebeurd.
  - Leerlingen krijgen nog een week de tijd om er meer tips bij te verzinnen.
  - ...

Een combinatie van verschillende afspraken is natuurlijk ook goed mogelijk.